

## ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา  
ต้นแบบ จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 198 คน เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาในการดำเนินการ  
นิเทศภายในและแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายใน และใช้แบบสำรวจสอบถาม  
กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการ  
จัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดที่จะนำเสนอ  
ตามลำดับ ดังนี้

- 4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.2 สภาพการดำเนินการนิเทศภายในตามกระบวนการนิเทศ
- 4.3 สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน
- 4.4 ปัญหาในการดำเนินการนิเทศภายใน
- 4.5 แนวทางในการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายใน

### 4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา อายุราชการ  
ตำแหน่งและระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง รายละเอียดดังในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

| สถานภาพ                             | จำนวน<br>(n=198) | ร้อยละ |
|-------------------------------------|------------------|--------|
| 1. เพศ                              |                  |        |
| 1) ชาย                              | 100              | 50.51  |
| 2) หญิง                             | 98               | 49.49  |
| 2. วุฒิการศึกษาสูงสุด               |                  |        |
| 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี                 | 40               | 20.20  |
| 2) ปริญญาตรี                        | 158              | 79.80  |
| 3. อายุราชการ                       |                  |        |
| 1) ต่ำกว่า 5 ปี                     | 20               | 10.10  |
| 2) 5 - 10 ปี                        | 16               | 8.08   |
| 3) 11 - 15 ปี                       | 37               | 18.69  |
| 4) 16 - 20 ปี                       | 63               | 31.82  |
| 5) 21 ปีขึ้นไป                      | 62               | 31.31  |
| 4. ตำแหน่งหน้าที่ราชการในปัจจุบัน   |                  |        |
| 1) ผู้บริหารโรงเรียน                | 17               | 8.59   |
| 2) ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน         | 14               | 7.07   |
| 3) ครูผู้สอน                        | 167              | 84.34  |
| 5. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน |                  |        |
| 1) ต่ำกว่า 5 ปี                     | 23               | 11.62  |
| 2) 5 - 10 ปี                        | 22               | 11.11  |
| 3) 11 - 15 ปี                       | 50               | 25.25  |
| 4) 16 - 20 ปี                       | 65               | 32.83  |
| 5) 21 ปีขึ้นไป                      | 38               | 19.19  |

จากตารางที่ 2 พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นชายและหญิง จำนวนใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 50.51 และร้อยละ 49.49 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 79.80 อายุราชการ 16 ปีขึ้นไป ร้อยละ 63.13 เป็นครูผู้สอน ร้อยละ 84.34 และมีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน ระหว่าง 11-20 ปี ร้อยละ 58.08

#### 4.2 สภาพการดำเนินการนิเทศภายในตามกระบวนการนิเทศ

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการนิเทศภายใน ตามกระบวนการนิเทศ 4 ขั้นตอน มีรายละเอียดดังในตารางที่ 3-7

ตารางที่ 3 การดำเนินการนิเทศภายในตามกระบวนการนิเทศโดยภาพรวม

| กระบวนการนิเทศ                              | ระดับการปฏิบัติ |      |         |
|---------------------------------------------|-----------------|------|---------|
|                                             | $\bar{X}$       | S.D. | แปลความ |
| 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ | 3.71            | .97  | มาก     |
| 2) การวางแผนการนิเทศ                        | 3.75            | .96  | มาก     |
| 3) การปฏิบัติการนิเทศ                       | 3.71            | .99  | มาก     |
| 4) การประเมินผลการนิเทศ                     | 3.57            | 1.01 | มาก     |
| รวม                                         | 3.69            | .99  | มาก     |

จากตารางที่ 3 พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาต้นแบบ ได้ดำเนินการนิเทศภายในตามกระบวนการนิเทศในระดับ "มาก" เรียงตามลำดับได้แก่ การวางแผนการนิเทศ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การปฏิบัติการนิเทศและการประเมินผลการนิเทศ

ตารางที่ 4 การดำเนินการนิเทศภายในตามกระบวนการนิเทศ ขั้นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ

| การศึกษาสภาพปัจจุบัน<br>ปัญหาและความต้องการ                                                | ระดับการปฏิบัติ |      |         |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|------|---------|
|                                                                                            | $\bar{X}$       | S.D. | แปลความ |
| 1) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศภายใน<br>ได้เหมาะสม                                     | 3.83            | .92  | มาก     |
| 2) กำหนดขอบข่าย หน้าที่และความรับผิดชอบ<br>ของคณะกรรมการดำเนินการนิเทศภายใน<br>อย่างชัดเจน | 3.85            | .96  | มาก     |
| 3) ให้คณะครูมีส่วนร่วมในการสรรหากรรมการ<br>ดำเนินการนิเทศภายใน                             | 3.76            | 1.06 | มาก     |
| 4) รวบรวมข้อมูลและสารสนเทศที่จำเป็นต้องใช้<br>ในการวางแผนการนิเทศ                          | 3.56            | .91  | มาก     |
| 5) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลให้ตรงตาม<br>สภาพเป็นปัจจุบัน สามารถนำมาใช้ได้ทันที          | 3.57            | .95  | มาก     |
| รวม                                                                                        | 3.71            | .97  | มาก     |

จากตารางที่ 4 พบว่า โรงเรียนได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การดำเนินการนิเทศภายในในระดับ "มาก" 3 อันดับแรก ได้แก่ กำหนดขอบข่าย หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการนิเทศภายในอย่างชัดเจน แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศภายในได้เหมาะสมและให้คณะครูมีส่วนร่วมในการสรรหากรรมการดำเนินการนิเทศภายใน

ตารางที่ 5 การดำเนินการนิเทศภายในตามกระบวนการนิเทศ ขั้นการวางแผนการนิเทศ

| การวางแผนการนิเทศ                                                       | ระดับการปฏิบัติ |      |         |
|-------------------------------------------------------------------------|-----------------|------|---------|
|                                                                         | $\bar{x}$       | S.D. | แปลความ |
| 1) นำข้อมูลคุณภาพของนักเรียนไปใช้ในการวางแผน                            | 3.68            | 1.05 | มาก     |
| 2) กำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมายและ<br>มาตรการในการนิเทศอย่างชัดเจน | 3.83            | .92  | มาก     |
| 3) กำหนดกิจกรรมการนิเทศตรงกับความต้องการ<br>ของผู้นิเทศ                 | 3.66            | .89  | มาก     |
| 4) กำหนดกิจกรรมการนิเทศตรงกับความต้องการ<br>ของโรงเรียน                 | 3.84            | .90  | มาก     |
| 5) ให้คณะครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศ                               | 3.77            | 1.05 | มาก     |
| รวม                                                                     | 3.75            | .96  | มาก     |

จากตารางที่ 5 พบว่า โรงเรียนวางแผนการนิเทศในระดับ "มาก" งานที่ปฏิบัติ  
อยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรกได้แก่ กำหนดกิจกรรมการนิเทศตรงกับความต้องการของโรงเรียน  
กำหนดวัตถุประสงค์นโยบาย เป้าหมายและมาตรการในการดำเนินการนิเทศอย่างชัดเจนและให้  
คณะครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศ

ตารางที่ 6 การดำเนินการนิเทศภายในตามกระบวนการนิเทศ ขั้นการปฏิบัติการนิเทศ

| การปฏิบัติการนิเทศ                                                   | ระดับการปฏิบัติ |      |         |
|----------------------------------------------------------------------|-----------------|------|---------|
|                                                                      | $\bar{X}$       | S.D. | แปลความ |
| 1) กำหนดแนวปฏิบัติในการนิเทศอย่างชัดเจน                              | 3.95            | .91  | มาก     |
| 2) ให้คณะครูมีส่วนในการดำเนินการนิเทศ                                | 3.84            | .93  | มาก     |
| 3) ได้ดำเนินการตามแผนการนิเทศอย่างจริงจัง                            | 3.41            | 1.02 | ปานกลาง |
| 4) ให้การสนับสนุนการนิเทศเป็นอย่างดี ทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณ | 3.71            | .99  | มาก     |
| 5) ประชาสัมพันธ์การดำเนินการนิเทศแก่บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง          | 3.65            | 1.00 | มาก     |
| รวม                                                                  | 3.71            | .99  | มาก     |

จากตารางที่ 6 พบว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติการนิเทศในระดับ "มาก" 3 อันดับแรก ได้แก่ กำหนดแนวปฏิบัติในการนิเทศอย่างชัดเจน ให้คณะครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศ และให้การสนับสนุนการนิเทศเป็นอย่างดี ทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณ ยกเว้น โรงเรียนได้ดำเนินการตามแผนการนิเทศอย่างจริงจังในระดับ "ปานกลาง"

ตารางที่ 7 การดำเนินการนิเทศภายในตามกระบวนการนิเทศ ขั้นการประเมินผลการนิเทศ

| การประเมินผลการนิเทศ                                 | ระดับการปฏิบัติ |      |         |
|------------------------------------------------------|-----------------|------|---------|
|                                                      | $\bar{X}$       | S.D. | แปลความ |
| 1) กำกับ ติดตามการนิเทศอย่างต่อเนื่อง                | 3.43            | 1.02 | ปานกลาง |
| 2) มีเกณฑ์ในการประเมินผลการนิเทศอย่างชัดเจน          | 3.65            | 1.03 | มาก     |
| 3) มีการสร้างเครื่องมือในการประเมินผลอย่างเหมาะสม    | 3.63            | 1.03 | มาก     |
| 4) ให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศ            | 3.64            | .98  | มาก     |
| 5) นำผลการนิเทศไปใช้ปรับปรุงการนิเทศให้มีประสิทธิภาพ | 3.49            | .99  | ปานกลาง |
| รวม                                                  | 3.57            | 1.01 | มาก     |

จากตารางที่ 7 พบว่า โรงเรียนได้ประเมินผลการนิเทศในระดับ "มาก" เรียงตามลำดับได้แก่ มีเกณฑ์ในการประเมินผลการนิเทศอย่างชัดเจน ให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศและมีการสร้างเครื่องมือในการประเมินผลอย่างเหมาะสม ยกเว้น กำกับ ติดตามการนิเทศอย่างต่อเนื่องและนำผลการนิเทศไปใช้ปรับปรุงการนิเทศให้มีประสิทธิภาพ โรงเรียนปฏิบัติในระดับ "ปานกลาง"

#### 4.3 สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน

จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปในการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในและกิจกรรมที่โรงเรียนดำเนินการ มีรายละเอียดดังในตารางที่ 8-9

ตารางที่ 8 สภาพทั่วไปในการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน

| สภาพทั่วไป                                                                            | จำนวน<br>(n=18) | ร้อยละ |
|---------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------|
| 1) ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของคณะครูในด้านการนิเทศ |                 |        |
| (1) สำรวจ                                                                             | 17              | 94.44  |
| (2) ไม่ได้สำรวจ                                                                       | 1               | 5.56   |
| 2) โรงเรียนได้จัดทำแผนการนิเทศภายใน                                                   | 18              | 100.00 |
| ลักษณะของแผน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)                                                    |                 |        |
| (1) แผนปฏิบัติการประจำปี                                                              | 16              | 88.89  |
| (2) แผนรายภาคเรียน                                                                    | 1               | 5.56   |
| (3) แผนรายเดือน                                                                       | 3               | 16.67  |
| 3) ผู้รับผิดชอบการนิเทศ ได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)                                  |                 |        |
| (1) ผู้บริหารโรงเรียน                                                                 | 9               | 50.00  |
| (2) ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน                                                          | 5               | 27.78  |
| (3) คณะกรรมการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน                                             | 14              | 77.78  |
| (4) หัวหน้างานวิชาการ                                                                 | 3               | 16.67  |
| (5) หัวหน้าสายชั้นต่าง ๆ                                                              | 1               | 5.56   |

ตารางที่ 8 สภาพทั่วไปในการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน (ต่อ)

| สภาพทั่วไป                                                                              | จำนวน<br>(n=18) | ร้อยละ |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------|
| 4) ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีการประชาสัมพันธ์<br>การดำเนินการนิเทศ                    |                 |        |
| (1) ประชาสัมพันธ์ โดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)                                             | 17              | 94.44  |
| ก. จัดประชุมคณะครู                                                                      | 16              | 88.89  |
| ข. ทำหนังสือเวียนแจ้งคณะครูทุกคน                                                        | 7               | 38.89  |
| ค. แจ้งให้ทราบเฉพาะผู้นิเทศ                                                             | 2               | 11.11  |
| (2) ไม่ได้ประชาสัมพันธ์                                                                 | 1               | 5.56   |
| 5) โรงเรียนได้จัดทำเอกสารและคู่มือการปฏิบัติการนิเทศ                                    | 18              | 100.00 |
| 6) งบประมาณที่ใช้ในการนิเทศได้จาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)                                 |                 |        |
| (1) งบประมาณ                                                                            | 12              | 66.67  |
| (2) เงินบริจาค                                                                          | 8               | 44.44  |
| (3) เงินบำรุงการศึกษา                                                                   | 1               | 5.56   |
| 7) เมื่อสิ้นปีการศึกษา 2538 ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีการสรุป<br>และประเมินผลการนิเทศ | 18              | 100.00 |

จากตารางที่ 8 พบว่า ในการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในทุกโรงเรียนได้จัดทำแผนการนิเทศ จัดทำเอกสารและคู่มือปฏิบัติการนิเทศและเมื่อสิ้นปีการศึกษา 2538 ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีการสรุปและประเมินผลการนิเทศ นอกจากนี้ ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ได้จัดให้มีการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของคณะครูในด้านการนิเทศ ร้อยละ 94.44 และประชาสัมพันธ์การดำเนินการนิเทศโดยการประชุมคณะครู ร้อยละ 88.89 โรงเรียนส่วนใหญ่ได้จัดทำแผนการนิเทศโดยจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี ร้อยละ 88.89 คณะกรรมการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบการนิเทศ ร้อยละ 77.78 และงบประมาณที่ใช้ในการนิเทศได้จากงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยโสธร ร้อยละ 66.67

ตารางที่ 9 กิจกรรมการนิเทศภายในที่โรงเรียนดำเนินการ

| กิจกรรม                                     | จำนวน<br>n=18 | ร้อยละ | เปรียบเทียบ<br>กับเกณฑ์ |
|---------------------------------------------|---------------|--------|-------------------------|
| 1) การประชุมประจำเดือน โรงเรียนปฏิบัติ      | 18            | 100.00 |                         |
| (1) 1 ครั้ง/เดือน*                          | 13            | 72.22  | เท่ากับเกณฑ์            |
| (2) 2 ครั้ง/เดือน                           | 3             | 16.67  | สูงกว่าเกณฑ์            |
| (3) 3 ครั้ง/เดือน                           | 2             | 11.11  | สูงกว่าเกณฑ์            |
| 2) การบริการเอกสารทางวิชาการโรงเรียนปฏิบัติ | 18            | 100.00 |                         |
| (1) 1 ครั้ง/เดือน*                          | 14            | 77.77  | เท่ากับเกณฑ์            |
| (2) 2 ครั้ง/เดือน                           | 3             | 16.67  | สูงกว่าเกณฑ์            |
| (3) 3 ครั้ง/เดือน                           | 1             | 5.56   | สูงกว่าเกณฑ์            |
| 3) การประชุมก่อนเปิดภาคเรียนโรงเรียนปฏิบัติ |               |        |                         |
| (1) 1 ครั้ง/ภาคเรียน*                       | 18            | 100.00 | เท่ากับเกณฑ์            |
| 4) การสนทนาทางวิชาการ                       |               |        |                         |
| (1) โรงเรียนปฏิบัติ                         | 17            | 94.44  |                         |
| ก. 1 ครั้ง/สัปดาห์*                         | 4             | 22.22  | เท่ากับเกณฑ์            |
| ข. 1 ครั้ง/เดือน                            | 9             | 50.22  | ต่ำกว่าเกณฑ์            |
| ค. 2 ครั้ง/เดือน                            | 2             | 11.11  | ต่ำกว่าเกณฑ์            |
| ง. 3 ครั้ง/เดือน                            | 2             | 11.11  | ต่ำกว่าเกณฑ์            |
| (2) ไม่ได้ปฏิบัติ                           | 1             | 5.56   |                         |

ตารางที่ 9 กิจกรรมการนิเทศภายในที่โรงเรียนดำเนินการ (ต่อ)

| กิจกรรม                            | จำนวน<br>n=18 | ร้อยละ | เปรียบเทียบกับเกณฑ์ |
|------------------------------------|---------------|--------|---------------------|
| 5) การประชุมทางวิชาการ             |               |        |                     |
| (1) โรงเรียนปฏิบัติ                | 17            | 94.44  |                     |
| ก. 1 ครั้ง/เดือน                   | 6             | 33.33  | สูงกว่าเกณฑ์        |
| ข. 1 ครั้ง/ภาคเรียน*               | 7             | 38.89  | เท่ากับเกณฑ์        |
| ค. 2 ครั้ง/ภาคเรียน                | 4             | 22.22  | สูงกว่าเกณฑ์        |
| (2) ไม่ได้ปฏิบัติ                  | 1             | 5.56   |                     |
| 6) การสังเกตการสอน โรงเรียนปฏิบัติ | 18            | 100.00 |                     |
| (1) 1 ครั้ง/คน/สัปดาห์*            | 17            | 94.44  | เท่ากับเกณฑ์        |
| (2) 1 ครั้ง/คน/เดือน               | 1             | 5.56   | ต่ำกว่าเกณฑ์        |
| 7) การสาธิตการสอน**                |               |        |                     |
| (1) โรงเรียนปฏิบัติ                | 8             | 44.44  |                     |
| ก. 1 ครั้ง/เดือน                   | 2             | 11.11  |                     |
| ข. 1 ครั้ง/ภาคเรียน                | 5             | 27.77  |                     |
| ค. 1 ครั้ง/ปี                      | 1             | 5.56   |                     |
| (2) ไม่ได้ปฏิบัติ                  | 10            | 55.56  |                     |
| 8) การศึกษาดูงาน                   |               |        |                     |
| (1) โรงเรียนปฏิบัติ                | 17            | 94.44  |                     |
| ก. 1 ครั้ง/ปี*                     | 13            | 72.22  | เท่ากับเกณฑ์        |
| ข. 2 ครั้ง/ปี                      | 2             | 11.11  | สูงกว่าเกณฑ์        |
| ค. 3 ครั้ง/ปี                      | 2             | 11.11  | สูงกว่าเกณฑ์        |
| (2) ไม่ได้ปฏิบัติ                  | 1             | 5.56   |                     |

ตารางที่ 9 กิจกรรมการนิเทศภายในที่โรงเรียนดำเนินการ (ต่อ)

| กิจกรรม                         | จำนวน<br>n=18 | ร้อยละ | เปรียบเทียบกับ<br>เกณฑ์ |
|---------------------------------|---------------|--------|-------------------------|
| 9) กิจกรรมอื่น ๆ นอกจากที่กำหนด |               |        |                         |
| โรงเรียนปฏิบัติ ได้แก่          | 7             | 38.89  |                         |
| (1) การเยี่ยมชั้นเรียน          | 3             | 16.67  |                         |
| (2) การให้คำปรึกษา              | 2             | 11.11  |                         |
| (3) ประชุมก่อนเปิดภาคเรียน      | 2             | 11.11  |                         |
| (4) การจัดนิทรรศการ             | 1             | 5.56   |                         |
| (5) การประชุมนิเทศครู           | 1             | 5.56   |                         |
| (6) การระดมสมอง                 | 1             | 5.56   |                         |
| (7) การสัมมนา                   | 1             | 5.56   |                         |

หมายเหตุ \* เกณฑ์ที่ สบจ.ยโสธรกำหนดให้โรงเรียนปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศในกิจกรรมที่ 1-6 และ 8

\*\* การสังเกตการสอน สบจ.ยโสธร กำหนดให้ดำเนินการ "ตามความเหมาะสม"

จากตารางที่ 9 พบว่า กิจกรรมการนิเทศภายในที่โรงเรียนปฏิบัติได้เท่ากับเกณฑ์ ตามที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำหนด ได้แก่ การประชุมก่อนเปิดภาคเรียน ร้อยละ 100 การประชุมประจำเดือน ร้อยละ 72.22 การบริการเอกสารทางวิชาการ ร้อยละ 77.77 การสังเกตการสอน ร้อยละ 94.44 และการศึกษาดูงาน ร้อยละ 72.22

กิจกรรมที่โรงเรียนปฏิบัติได้สูงกว่าเกณฑ์ ได้แก่ การประชุมทางวิชาการ ร้อยละ 55.55

กิจกรรมที่โรงเรียนปฏิบัติได้ต่ำกว่าเกณฑ์ ได้แก่ การสนทนาทางวิชาการ ร้อยละ 72.22

ส่วนการสาธิตการสอนมีโรงเรียนปฏิบัติเพียง 8 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 44.44 และโรงเรียนที่ปฏิบัติส่วนใหญ่จะสาธิตการสอน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง นอกจากนี้กิจกรรมอื่น ๆ ที่บางโรงเรียนปฏิบัติ ได้แก่ การเยี่ยมชั้นเรียน การให้คำปรึกษาหารือและการประชุมก่อนเปิดภาคเรียน เป็นต้น

#### 4.4 ปัญหาในการดำเนินการนิเทศภายใน

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียน 5 ด้าน ประกอบด้วย นโยบาย มาตรการและแนวปฏิบัติในการดำเนินการนิเทศ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้นิเทศ ครูผู้สอนในฐานะผู้รับการนิเทศและงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ มีรายละเอียดดังในตารางที่ 10-15

ตารางที่ 10 ปัญหาในการดำเนินการนิเทศภายในโดยภาพรวม

| ปัญหา                                             | ระดับของปัญหา |      |         |
|---------------------------------------------------|---------------|------|---------|
|                                                   | $\bar{X}$     | S.D. | แปลความ |
| 1) นโยบาย มาตรการและแนวปฏิบัติในการดำเนินการนิเทศ | 3.05          | 1.10 | ปานกลาง |
| 2) ผู้บริหารโรงเรียน                              | 2.39          | 1.17 | น้อย    |
| 3) ผู้นิเทศ                                       | 2.85          | 1.19 | ปานกลาง |
| 4) ครูผู้สอนในฐานะผู้รับการนิเทศ                  | 2.57          | 1.21 | ปานกลาง |
| 5) งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์                        | 3.23          | 1.24 | ปานกลาง |
| รวม                                               | 2.79          | 1.22 | ปานกลาง |

จากตารางที่ 10 พบว่า โรงเรียนมีปัญหาในการดำเนินการนิเทศภายในในระดับ "ปานกลาง" ยกเว้น ด้านผู้บริหารโรงเรียนที่มีปัญหาในระดับ "น้อย"

ตารางที่ 11 ปัญหาในการดำเนินการนิเทศภายใน ด้านนโยบาย มาตรการและแนวปฏิบัติในการดำเนินการนิเทศ

| นโยบาย มาตรการและแนวปฏิบัติในการดำเนินการนิเทศ                                        | ระดับของปัญหา |      |         |
|---------------------------------------------------------------------------------------|---------------|------|---------|
|                                                                                       | $\bar{X}$     | S.D. | แปลความ |
| 1) นโยบายและมาตรการที่ สบช., สบจ. กำหนดมีมากเกินไป โรงเรียนไม่สามารถปฏิบัติได้ครบถ้วน | 3.10          | 1.15 | ปานกลาง |
| 2) นโยบาย มาตรการและแนวปฏิบัติที่ สบช., สบจ. กำหนด โรงเรียนไม่สามารถปฏิบัติได้        | 2.84          | 1.01 | ปานกลาง |
| 3) สบจ. และ สบอ. ไม่ได้นิเทศติดตามผลตาม มาตรการที่กำหนด                               | 3.21          | 1.12 | ปานกลาง |
| รวม                                                                                   | 3.05          | 1.10 | ปานกลาง |

จากตารางที่ 11 พบว่า โรงเรียนมีปัญหาด้านนโยบาย มาตรการและแนวปฏิบัติในการดำเนินการนิเทศในระดับ "ปานกลาง" เรียงตามลำดับ ได้แก่ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและอำเภอไม่ได้นิเทศติดตามผลตามมาตรการที่กำหนด นโยบายและมาตรการที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำหนดมีมากเกินไป โรงเรียนไม่สามารถปฏิบัติได้ครบถ้วน และนโยบาย มาตรการและแนวปฏิบัติที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำหนดโรงเรียนไม่สามารถปฏิบัติได้

ตารางที่ 12 ปัญหาในการดำเนินการนิเทศภายใน ด้านผู้บริหารโรงเรียน

| ผู้บริหารโรงเรียน                                  | ระดับของปัญหา |      |         |
|----------------------------------------------------|---------------|------|---------|
|                                                    | $\bar{X}$     | S.D. | แปลความ |
| 1) ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญและไม่ส่งเสริมการนิเทศ | 2.20          | 1.10 | น้อย    |
| 2) ผู้บริหารขาดความรู้และทักษะในการดำเนินการนิเทศ  | 2.19          | 1.12 | น้อย    |
| 3) ผู้บริหารมีภารกิจมากไม่สามารถปฏิบัติงานนิเทศได้ | 2.78          | 1.19 | ปานกลาง |
| รวม                                                | 2.39          | 1.17 | น้อย    |

จากตารางที่ 12 พบว่า โรงเรียนมีปัญหาด้านผู้บริหารโรงเรียนในระดับ "น้อย" เรียงตามลำดับ ได้แก่ ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญและไม่ส่งเสริมการนิเทศ และผู้บริหารขาดความรู้และทักษะในการดำเนินการนิเทศ ยกเว้นผู้บริหารมีภารกิจมากไม่สามารถปฏิบัติงานนิเทศได้ เป็นปัญหาในระดับ "ปานกลาง"

ตารางที่ 13 ปัญหาในการดำเนินการนิเทศภายใน ด้านผู้นิเทศ

| ผู้นิเทศ                                                                     | ระดับของปัญหา |      |         |
|------------------------------------------------------------------------------|---------------|------|---------|
|                                                                              | $\bar{X}$     | S.D. | แปลความ |
| 1) ผู้นิเทศมีภาระงานสอนและงานอื่น ๆ มาก<br>ไม่สามารถดำเนินการนิเทศได้เต็มที่ | 3.12          | 1.24 | ปานกลาง |
| 2) ผู้นิเทศขาดความรู้และทักษะในการนิเทศ                                      | 2.90          | 1.04 | ปานกลาง |
| 3) ผู้นิเทศขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหา<br>สาระที่จะนิเทศ                | 2.72          | 1.13 | ปานกลาง |
| 4) ผู้นิเทศขาดเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ                                     | 2.74          | 1.19 | ปานกลาง |
| 5) ผู้นิเทศไม่สามารถดำเนินการนิเทศได้ทั่วถึง                                 | 3.05          | 1.20 | ปานกลาง |
| รวม                                                                          | 2.85          | 1.19 | ปานกลาง |

จากตารางที่ 13 พบว่า โรงเรียนมีปัญหาด้านผู้นิเทศในระดับ "ปานกลาง" โดย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้นิเทศมีภาระงานสอนและงานอื่น ๆ มากไม่สามารถดำเนินการนิเทศได้เต็มที่ ผู้นิเทศขาดความรู้และทักษะในการนิเทศและผู้นิเทศขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระที่จะนิเทศ

ตารางที่ 14 ปัญหาในการดำเนินการนิเทศภายใน ด้านครูผู้สอนในฐานะผู้รับการนิเทศ

| ครูผู้สอนในฐานะผู้รับการนิเทศ                         | ระดับของปัญหา |      |         |
|-------------------------------------------------------|---------------|------|---------|
|                                                       | เ             | S.D. | แปลความ |
| 1) ครูไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการนิเทศ          | 2.56          | 1.20 | ปานกลาง |
| 2) ครูเห็นว่าการนิเทศเป็นการตรวจสอบการทำงาน<br>ของครู | 2.67          | 1.25 | ปานกลาง |
| 3) ครูไม่ยอมรับและไม่ได้ความร่วมมือกับผู้นิเทศ        | 2.30          | 1.13 | น้อย    |
| 4) ครูไม่มีส่วนร่วมในการนิเทศ                         | 2.26          | 1.03 | น้อย    |
| 5) ครูไม่ได้แนะนำแนวทางจากการนิเทศไปพัฒนางาน          | 2.49          | 1.15 | น้อย    |
| 6) ครูมีภาระงานสอนและงานอื่น ๆ มาก                    | 3.16          | 1.30 | ปานกลาง |
| รวม                                                   | 2.57          | 1.21 | ปานกลาง |

จากตารางที่ 14 พบว่า โรงเรียนมีปัญหาด้านครูผู้สอนในฐานะผู้รับการนิเทศในระดับ "ปานกลาง" ยกเว้นเรื่องที่มีปัญหาในระดับ "น้อย" ได้แก่ ครูไม่มีส่วนร่วมในการนิเทศ ครูไม่ยอมรับและไม่ได้ความร่วมมือกับผู้นิเทศและครูไม่ได้แนะนำแนวทางจากการนิเทศไปพัฒนางาน

ตารางที่ 15 ปัญหาในการดำเนินการนิเทศภายใน ด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์

| งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์                                                        | ระดับของปัญหา |      |         |
|--------------------------------------------------------------------------------|---------------|------|---------|
|                                                                                | $\bar{X}$     | S.D. | แปลความ |
| 1) โรงเรียนมีงบประมาณในการดำเนินการนิเทศ<br>ไม่เพียงพอ                         | 3.28          | 1.23 | ปานกลาง |
| 2) โรงเรียนมีเอกสารทางวิชาการที่จะใช้ประกอบ<br>การศึกษาค้นคว้าของครูไม่เพียงพอ | 3.11          | 1.24 | ปานกลาง |
| 3) โรงเรียนขาดสื่อวัสดุทัศนูปกรณ์ที่จะใช้ในการนิเทศ                            | 3.30          | 1.26 | ปานกลาง |
| รวม                                                                            | 3.23          | 1.24 | ปานกลาง |

จากตารางที่ 15 พบว่า โรงเรียนมีปัญหาด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในระดับ "ปานกลาง" เรียงตามลำดับ ได้แก่ โรงเรียนขาดสื่อวัสดุทัศนูปกรณ์ที่จะใช้ในการนิเทศ มีงบประมาณในการดำเนินการนิเทศไม่เพียงพอและมีเอกสารทางวิชาการที่จะใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้าของครูไม่เพียงพอ

#### 4.5 แนวทางในการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายใน

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพ มีรายละเอียดดังในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 แนวทางในการพัฒนาการดำเนินการนิเทศ

| แนวทางในการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายใน                                                                                                       | จำนวน<br>(n=198) | ร้อยละ |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|--------|
| 1) ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญการนิเทศ                                                                                                  | 142              | 71.72  |
| 2) ผู้นิเทศควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร<br>การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การผลิตสื่อการสอน<br>การใช้สื่อการสอนและการวัดและประเมินผล | 138              | 69.70  |
| 3) ครูผู้สอนควรได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถ<br>ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ                                    | 113              | 57.07  |
| 4) ผู้บริหารโรงเรียนควรกำกับติดตามและนิเทศภายใน                                                                                              | 108              | 54.55  |
| 5) ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการนิเทศ                                                                                      | 84               | 42.42  |
| 6) ผู้นิเทศควรพัฒนาตนเองให้มีความรู้และทักษะในด้าน<br>การนิเทศ                                                                               | 81               | 40.91  |
| 7) ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดหางบประมาณและวัสดุอุปกรณ์<br>สนับสนุนการนิเทศ                                                                      | 74               | 37.37  |
| 8) ผู้นิเทศควรมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่จะนิเทศ                                                                                     | 65               | 32.83  |
| 9) ครูผู้สอนควรได้รับการพัฒนาให้สามารถทำงานเป็นทีมได้                                                                                        | 51               | 25.76  |
| 10) ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญการนิเทศ                                                                                                         | 50               | 25.25  |

ตารางที่ 16 แนวทางในการพัฒนาการดำเนินการนิเทศ (ต่อ)

| แนวทางในการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายใน                               | จำนวน<br>(n=198) | ร้อยละ |
|----------------------------------------------------------------------|------------------|--------|
| 11) ครูผู้สอนควรได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาตนเองในการทำผลงานทางวิชาการ | 48               | 24.24  |
| 12) ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดให้มีการนิเทศตามความต้องการของครูผู้สอน   | 36               | 18.18  |

จากตารางที่ 16 พบว่า แนวทางในการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพที่สำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่

- 1) ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญการนิเทศ
- 2) ผู้นิเทศควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การผลิตสื่อการสอน การใช้สื่อการสอนและการวัดและประเมินผล
- 3) ครูผู้สอนควรได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ทันสมัย
- 4) ผู้บริหารโรงเรียนควรกำกับ ติดตามและนิเทศภายใน
- 5) ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการนิเทศ